

اطمینان در ارقام

ترجمه: احسان محبی

سخنرانی هانس هوگروورست (Hans Hoogervorst)، رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) در کنفرانس انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA) در واشنگتن

پیشرفت‌های گرداگرد جهان

سال ۲۰۱۶، به‌طور قطع سالی کسالت‌بار و بدون اتفاق نبوده است. وقایع اخیر نشان داد که پیش‌بینی نتایج سیاسی دستکم به اندازه پیش‌بینی سود شرکت، دشوار است! رویداد اول خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا^۱ و مورد بعدی نتیجه غافلگیرکننده انتخابات ریاست جمهوری در این کشور (ایالات متحده آمریکا) است که هر دو پیامد مزبور به‌عنوان واکنش منفی در مقابل جهانی‌سازی^۲، مورد تفسیر قرار گرفته‌اند. یکی از همکاران شما به‌تازگی از من پرسید که آیا عقب‌گرد از جهانی‌سازی، پیامدهایی برای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) به‌عنوان استانداردهای جهانی خواهد داشت یا خیر؟ با اینکه پاسخ به این پرسش به زمان نیاز دارد، اما در حال حاضر می‌توانم بگویم که پیامد با آثار آنی، دیده نمی‌شود. بریتانیا تصمیم گرفته که از اتحادیه اروپا خارج شود، اما هنوز تصمیمی به خروج از دنیا ندارد و طرفداران خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، علاقه‌مندند که به‌عنوان طرفداران تجارت آزاد و طرفداران جهانی‌سازی دیده شوند. بریتانیا حمایت‌های خود در ادامه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را بعد از خروج از اتحادیه اروپا نشان داده است.

با این حال، تاریخ با پستی و بلندی همراه است؛ آنچنان که ممکن است روند رشد سرمایه‌گذاری و تجارت جهانی متوقف شود. حتی اگر سطوح معامله‌های بین‌المللی، گرچه برای درازمدت غیرمحمول است با کاهش روبه‌رو شود، استانداردهای حسابداری معمول، الزام‌آور خواهند بود. شرکتهای چندملیتی^۳ به ارتباط با دنیا ادامه خواهند داد و سرمایه‌گذاران در جستجوی فرصتهای سرمایه‌گذاری جهانی خواهند بود. افزون بر این، در حال حاضر چارچوب استانداردهای حسابداری جهانی^۴ در بسیاری از کشورهای دنیا وجود دارد و اینکه کسی بخواهد آن را کنار بگذارد، قابل درک نیست. در میان کشورهای گروه ۲۰ (G20)، سه‌چهارم کشورها، با پذیرش استانداردها در عربستان سعودی در سال آینده، از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده خواهند کرد. در ژاپن، تعداد شرکتهایی که از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده می‌کنند، هر ماه در حال افزایش است. هند هم گام بلندی به سوی پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری

International Accounting Standards Board

مالی برداشته است. با اینکه در ایالات متحد، کاربرد بومی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را مجاز ندانسته‌اید، اما در موفقیت ما نقش مهمی داشته‌اید. سرمایه‌گذاران ایالات متحد بیش از ۷ هزار میلیارد دلار در کشورهایی سرمایه‌گذاری کرده‌اند که گزارشهای آنها بر مبنای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تهیه شده است. بعضی از شرکتهای امریکایی، شرکتهای فرعی دارند که صورتهای مالی منطبق با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تهیه خواهند کرد؛ در حالی که نزدیک ۵۰۰ شرکت خارجی پذیرش شده در بازارهای ایالات متحد، گزارشگری را براساس استانداردهای ما انجام داده‌اند.

با این دلایل، هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری علاقه‌مند است که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تا حد ممکن با اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری ایالات متحد^۵، همگرا باشد و من به شما قول می‌دهم که اگر هیئت استانداردهای حسابداری مالی^۶ بتواند زودتر از ما ایده‌هایی خوبی ارائه دهد، با سرعت آن را سرقت خواهیم کرد. ما از این اقدام شرمسار نخواهیم بود؛ زیرا ایده‌های حسابداری خوب انحصاری نخواهند بود.

تکمیل طرحهای اصلی

ما در مسیر برنامه کارمان، در حال نهایی کردن چارچوب مفهومی هستیم که در سال آینده منتشر خواهد شد. همچنین، به‌زودی استاندارد نوین قراردادهای بیمه را تنظیم می‌کنیم و انتظار داریم در نیمه اول سال ۲۰۱۷ منتشر شود. این طرح را پیش از این در سال ۱۹۹۷ شروع کردیم و استاندارد جدید زودتر بیرون نخواهد آمد.

اگر فراموش کرده‌اید که دنیای بدون استانداردهای حسابداری جهانی چگونه است، فقط به هرچومرچ حسابداری در دنیای بیمه توجه کنید. هر کشوری در دنیا رویه‌های خود را دارد و این وضعیت به هیچ عنوان مناسب به نظر نمی‌رسد.

جدول ۱ اطلاعات یک شرکت بیمه واقعی را نشان می‌دهد که از اصول پذیرفته‌شده حسابداری ملی در مورد شرکت فرعی یک گروه استفاده کرده؛ در همان حال که اصول پذیرفته‌شده متفاوتی را برای صورتهای مالی قانونی شرکت به‌کار برده است.

همانطور که در **جدول ۱** مشاهده می‌کنید، شرکت یادشده تفاوت‌های عجیبی را- بین ۲۵ و ۶۰ درصد در درآمد، سود عملیاتی و حقوق مالکان، بسته به زبان حسابداری استفاده‌شده- نشان می‌دهد. این دوگانگی در نتایج، حتی برای کسانی که می‌دانند حسابداری موضوع ساده جمع و تفریق کردن نیست، به‌واقع تکان‌دهنده است.

افزون بر این، بعضی از نحوه عملهای حسابداری به‌کاربرده‌شده برای قراردادهای بیمه در سراسر دنیا با نحوه عملهای حسابداری پذیرفته‌شده در تمام بخشهای دیگر اقتصاد، مغایر است.

جدول ۱- اطلاعات شرکت بیمه

ارقام: میلیون دلار

عنوان	اصول پذیرفته‌شده حسابداری ۱	اصول پذیرفته‌شده حسابداری ۲	تفاوت
درآمد	۹,۰۱۰	۱۱,۲۴۴	(۲,۲۳۴) -۲۵٪
سود عملیاتی	۱,۶۰۶	۷۴۸	۸۵۸ ۵۳٪
جمع حقوق مالکانه	۱۰,۳۷۵	۴,۵۶۷	۵,۸۰۸ ۵۶٪

International Accounting Standards Board

برای مثال، در درون بسیاری از حق بیمه‌ها یک بخش ودیعه یا پس‌انداز وجود دارد؛ زیرا بسیاری از محصولات بیمه، شامل پوشش بیمه‌ای به‌همراه سرمایه‌گذاری هستند. بخشی از شرکت‌های بیمه تمامی سپرده‌ها را در زمان دریافت به‌عنوان درآمد شناسایی می‌کنند. می‌توانید تصور کنید که یک بانک یا شرکت مدیریت دارایی^۷ چنین روشی را به‌کار گیرد؟ افزون بر این، درآمد حق بیمه بیشتر وقتها بر مبنای نقدی شناسایی می‌شود که با اصول عمومی شناخت درآمد مغایر است.

مقایسه طرز عمل استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی مربوط به بدهی مزایای بازنشستگی^۸ هم‌گویی واقعیت است. **استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۱۹ (IAS 19)**، اندازه‌گیری جاری بدهی مزایای بازنشستگی را الزامی می‌کند. در نتیجه، بدهی مزایای بازنشستگی به‌صورت مداوم از نظر موارد مختلف- از جمله تغییر در نرخ بهره- به‌روز می‌شود. با این حال، شرکت‌های بیمه در بخش بزرگی از دنیا، بدهی بیمه‌ای خود را به‌صورت کامل به‌روز نمی‌کنند. بیشتر آنها از نرخهای بهره تاریخی استفاده می‌کنند.

در نتیجه، اثر منفی محیط کنونی نرخ پایین بهره بر تعهدهای درازمدت در صنعت بیمه، به آن اندازه که در طرح بازنشستگی با مزایای معین در بسیاری از شرکتها مشاهده می‌شود، مشهود نیست. به‌طور آشکاری، تنزیل بدهی بیمه با نرخ بهره ۵ الی ۶ درصد به نرخ تاریخی که ۱۵ سال قبل اتفاق افتاده، در زمانی که نرخهای بهره نزدیک صفر و یا حتی منفی هستند، اطلاعات مربوط در اختیار استفاده‌کنندگان قرار نمی‌دهد.

استاندارد نوین قرارداد بیمه ما پایانی خواهد بود بر نحوه عملهای تاریخ گذشته حسابداری. این استاندارد، ارزشگذاری جاری تمامی بدهیهای بیمه (نه فقط بیمه عمر بلکه بیمه غیر عمر) را الزامی خواهد کرد. استاندارد یادشده به‌شکل چشمگیری مقایسه‌پذیری میان شرکت‌های بیمه و همچنین بین شرکت‌های بیمه و دیگر بخشهای صنعت مالی (مانند بانکها و شرکت‌های مدیریت دارایی) را افزایش می‌دهد و این موضوع قدم بسیار بزرگی در حسابداری خواهد بود که شفافیت مورد نیاز را در این بخش مهم اقتصاد، به ارمغان خواهد آورد.

ارتباطات بهتر

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری با تکمیل استاندارد جدید قراردادهای بیمه، بیشتر شکاف (نه همه آن را) در زمینه مجموعه استانداردها پر خواهد کرد.

پرسشی مطرح می‌شود درباره اینکه موضوع بعدی چیست؟ در سالهای آینده سعی خواهیم کرد به‌جای اینکه استانداردهای اصلی را که با هم تداخل دارند، توسعه دهیم، تمرکز خود را بیشتر معطوف به بهبود استانداردهای موجود کنیم. احساس می‌کنیم که می‌توانیم در اثربخشی انتقال اطلاعات صورتهای مالی، اقدامهای بهتری انجام دهیم. به همین دلیل، تصمیم گرفته‌ایم که **انتقال بهتر اطلاعات**^۹ به‌عنوان موضوع اصلی برنامه کار هیئت باشد.

موضوعهایی وجود دارد که لازم است به آنها پاسخ داده شود. اولین آنها این است که سرمایه‌گذاران اظهار می‌دارند که در حال حاضر، گزارشگری مالی عملکرد یک شرکت را به‌صورت روشنی به تصویر نمی‌کشد. آنان اعلام می‌کنند که ما درآمد و سود (زیان) را تعریف می‌کنیم، ولی اقلام بین این دو ارائه نمی‌شوند. در نتیجه، مقایسه‌پذیری کمی در اقلامی وجود دارد که بالاتر از خط سود خالص قرار دارند. بنابراین، سرمایه‌گذاران به‌صورت ریز، ردیف اضافی و به‌احتمال جمعهای فرعی بیشتری نیاز دارند تا اطلاعات بیشتری در خصوص عملکرد واحد تجاری ارائه کند.

از سوی دیگر، تهیه‌کنندگان صورتهای مالی بیشتر به آنها به‌عنوان کاری که جنبه رعایت مقررات را دارد، نگاه می‌کنند. همچنین، ما کاربرد در حال افزایش معیارهای عملکردی جایگزین و خارج از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی^{۱۰} را می‌بینیم که با عنوان اطلاعاتی غیر از اصول

پذیرفته شده حسابداری شناخته می شوند و در بسته های اطلاعاتی سرمایه گذاران و اطلاعیه های منتشر شده، جا باز کرده اند. اجازه دهید این موضوع را روشن کنیم که قصد نداریم دیگر معیارهای عملکردی جایگزین را ممنوع کنیم؛ زیرا بعضی از آنها آشکارا از ارزش افزوده برخوردارند. ما نگرانی کمیسیون بورس و اوراق بهادار^{۱۱} را از این بابت بیان می کنیم که معیارهای خارج از اصول پذیرفته شده حسابداری^{۱۲}، تصویر پررنگتری از عملکرد شرکت را در مقایسه با اصول پذیرفته شده حسابداری ارائه می دهند. این موضوع مورد علاقه سرمایه گذاران نیست و من حتی اعتقاد دارم مورد علاقه خود تهیه کنندگان اطلاعات هم نیست. اجازه دهید این مسئله را تشریح کنم. در حالی که استانداردهای ما برای کمک به سرمایه گذاران در آگاهی از شرکت طراحی شده اند، ما هرگز نباید فراموش کنیم که حسابداری نوین در ابتدا، به عنوان یک ابزار مدیریت توسعه یافته است. من به طور کامل اعتقاد دارم که استانداردهای حسابداری با کیفیت باید به عنوان بخشی از بسته ابزار مدیریت در نظر گرفته شود و به شرکت کمک کند که آگاهی بیشتری از کسب و کار خود داشته باشد. برای مثال، استاندارد مزایای بازنشستگی ما بدهی مزایای بازنشستگی بسیار پیچیده را مشهود و بنابراین قابل کنترل می کند. به صورت مشابه، اعتقاد دارم که استانداردهای جدید اجاره کمک خواهد کرد تا شرکتها، تصمیم گیری بهتری را در خصوص اجاره یا خرید یک دارایی انجام دهند. در مقابل، معیارهای خارج از اصول پذیرفته شده حسابداری که همواره باعث بهترنمایی عملکرد واحد تجاری می شوند، به احتمال بهترین مبنای تصمیم های تجاری صحیح نیستند. همچنین، کمیته های حسابرسی و حقوق و مزایا^{۱۳} باید نگران افزایش استفاده از معیارهای غیر از اصول پذیرفته شده حسابداری باشند که به طور معمول از سوی خود مدیریت تهیه می شوند. همه افراد درگیر در مدیریت یک شرکت باید از این موضوع آگاه باشند که در ارقام اصول پذیرفته شده حسابداری، امنیت خاطر وجود دارد. آن معیارها باید نه فقط در گزارشگری بلکه در تصمیم های مدیریت و به عنوان یک تکیه گاه مورد استفاده قرار گیرند. در نهایت، اگر شما اندازه گیری صحیحی داشته باشید، مدیریت درستی هم خواهید داشت.

هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری چه می تواند انجام دهد؟

بخش اصلی طرح ارتباطات بهتر (انتقال بهتر اطلاعات)، نگاه تازه ای است به صورتهای مالی اساسی - چیزی که به آن گزارشگری عملکرد می گوئیم. ما ناگزیریم ساختار بسیار بهتری برای صورت سود و زیان و صورت جریان وجوه نقد ارائه دهیم. ردیفهای بیشتر و به احتمال جمعهای فرعی مورد توجه قرار خواهند گرفت. ممکن است تصمیم بگیریم نظم و ترتیب بیشتری در خصوص ارائه اقلام غیر تکراری در نظر بگیریم (که خاصیت بد تکرار شدن و تجدید شدن را دارند!).

نتیجه نهایی باید صورتهای مالی اساسی با شکل بندی بهتری باشد که مقایسه پذیری را ممکن سازد و الزام به نظم در ارائه معیارهای خارج از اصول پذیرفته شده حسابداری را برای مراجع نظارتی تسهیل کند.

ما به کار خود در مورد موارد افشا^{۱۴}، ارائه رهنمود در به کارگیری اهمیت و بسط اصول عمومی افشا، ادامه می دهیم. این موضوع به شرکتها کمک خواهد کرد که در هم ریختگیها را حذف و موارد افشا را معنادارتر کنند.

ما همچنین در زمینه ارتباطات بهتر (انتقال بهتر اطلاعات)، به ماهیت در حال تغییر مصرف اطلاعات مالی می نگریم. سرمایه گذاران به صورت فزاینده ای، در حال استفاده از ابزار الکترونیک برای درک اطلاعات مالی هستند. فراهم سازندگان اطلاعات نیز در حال توسعه هوش مصنوعی^{۱۵} هستند که موارد افشا، اطلاعیه ها، اطلاعات منتشر شده و داده های اقتصادی بزرگ^{۱۶} را استخراج می کند. بعضی افراد

International Accounting Standards Board

هم اعتقاد دارند که تواناییهای تحقیق نوین، آنچنان کامل و جامع هستند که اعتبار حسابداری امروزی ممکن است در آینده کمتر شود. با اینکه اعتقاد دارم به عصر نوینی از جمع‌آوری و مصرف اطلاعات وارد شده‌ایم، اما هنوز از بابت امنیت شغلی خود نگرانی ندارم. هر قدر اطلاعات بیشتر در دسترس فراهم‌سازندگان اطلاعات و سرمایه‌گذاران قرار گیرد، نیاز بیشتری در خصوص شکل‌بندی کافی در کنار مفاهیم درست اقتصادی اصلی مبنای آنها، وجود خواهد داشت. تنها به ارقام حسابداری موهومی فکر کنید که من در خصوص آن شرکت بیمه ارائه کردم. هیچ نوع هوش مصنوعی در دنیا ممکن نیست مفهوم سروته‌داری از اطلاعاتی بسازد که در ذات خود ناقصند. جدا از تدوین استانداردهای باکیفیت، هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، اقدامهای بیشتری را ممکن است برای بهبود کیفیت داده‌های مالی الکترونیک انجام دهد. ما به کار خود روی **دانشنامه**^{۱۷} استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای حمایت از قابلیت اتکای گزارشگری الکترونیک ادامه خواهیم داد و اعتقاد داریم که ساختار بهتر صورتهای مالی اساسی، به کیفیت مقایسه‌پذیری اطلاعات ارائه شده از سوی فراهم‌سازندگان اطلاعات کمک خواهد کرد. افزون بر این، از خود این پرسش را می‌پرسیم که تغییر در مصرف داده‌ها چه تأثیری بر روشهایی خواهد گذاشت که ما با استفاده از آنها استانداردها را تدوین می‌کنیم.

پایان

خانمها و آقایان من به پایان ارائه مطلب خود رسیدم و تلاش کردم درکی از موضوعهایی به شما دهم که باعث می‌شود شبها بی‌خواب شویم- نه بی‌خوابی ناشی از تفاوت ساعت محلی به دلیل مسافرت!- امیدوارم که ما را به‌صورت نزدیک دنبال کنید و از شما دعوت می‌کنم در کار ما مشارکت کنید. از توجه شما تشکر و آرزو می‌کنم که حضور شما در همایش پربار باشد.

پانوشتها:

- 1- Brexit
- 2- Globalisation
- 3- Multinational Corporations
- 4- Global Accounting Standards
- 5- US GAAP
- 6- Financial Accounting Standards Board (FASB)
- 7- Asset Management
- 8- Pension Liability
- 9- Better Communication
- 10- Non-IFRS
- 11- SEC
- 12- Non-GAAP
- 13- Audit and Remuneration Committees
- 14- Disclosures
- 15- Artificial Intelligence
- 16- Big Economic Data
- 17- Taxonomy

منبع:

Hoogervorst H., **Safety in Numbers**, www.ifrs.org, 2016